

Утвърдил:

/Маргана Минева-директор/

Програма за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование

I. ФИЛОСОФИЯ НА ПРОГРАМАТА

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват в предучилищното образование под различни форми в съответствие с определения в Наредба № 13/21.09.2016 г. на МОН държавен образователен стандарт.

Съгласно чл.5.(1) от Наредба № 13/21.09.2016 г. на МОН –в предучилищното образование гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват във всички възрастови групи:

1. интегрирано в обучението по образователните направления;
2. интегрирано в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие;
3. като самостоятелно образователно направление, когато иновативна или авторска програмна система предвижда това.

(2) Начините и формите на осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование за различните възрастови групи се определят в програмната система на детската градина.

ПРИОРИТЕТИ

1. Формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано с придобиването на първоначални знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на всеки негов член.

ДЕТСКА ГРАДИНА **„СЛАВЕЙЧЕ” – ГР. БОРОВО**

Гр. Борово, обл. Русе, ул. Св. св. Кирил и Методий” № 2 тел. 08140-27-30 e-mail: info-1820004@edu.mon.bg

2. Развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
3. Формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
4. Усвояване на знания за различни културните ценности, за основни характеристики на интеркултурните отношения.

Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройство на демократично общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение. / Наредба 13 за ГЗБИ/

Съвременното образование е насочено към нови образователни парадигми, към ново развитие на детския потенциал. Гражданското образование се явява възможна реалност в условията на детската градина, защото реализира в практическа насока чрез съдържанието на образователния процес смисъла на теоретичната постановка, че Образованието за демократично гражданство е процес на личностно развитие и подготовка на младия човек за социални изяви, диалог и сътрудничество на основата на зачитане човешките права, на изграждане на лична позиция и на познаване и спазване законите на нашата държава. На основата на това определение се очертават най – важните насоки на гражданското образование в условията на детската градина: обучение в общуване и сътрудничество за изграждане на практически нагласи и умения в жизнено важните сфери на семейните отношения, детската градина, училището, социалността; Разгръщане в ОП на „системен модел на социална активност и гражданственост на детето”.

П. ЦЕЛИ, ЗАДАЧИ, ПРИНЦИПИ И ПОДХОДИ ЗА ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ

1. Цели:

1. Утвърждаване на детските потребности от социални контакти за опознаване и разбиране на света.
2. Подготовка за ефективно социално общуване и постепенно навлизане на общочовешките ценности в детския свят.

3. Опознаване на най – близките до детското светоусещане общности – семейство; детска градина; училище; приятелски кръг;
4. Възпитаване на чувство за принадлежност, съпричастност, приятелство, гражданственост;
5. Формиране на първоначални умения у децата за разбиране на взаимозависимостите и хармонията, на които е подчинен светът;

2. Задачи:

1. Да се разработят мини проекти и действена програма за образование чрез образование в ценности;
2. Да се обогатят представите и преживяванията на децата в нова образователна среда, която да осигури развитие на отношение към националните ценности, традиции и празници;
3. Да се формират обобщени представи за национална принадлежност чрез опознаване на българския фолклор, символи и ритуали;
 - а) възпитаване на децата в демократични ценности;
 - б) насърчаване на инициативността, отговорността, солидарността, социалната и емоционалната чувствителност, социалните умения за живот на децата и семействата;
 - в) достигане до рамковите изисквания за здравно образование като знания, умения, отношения в ДОО.

3. Принципи на гражданско образование

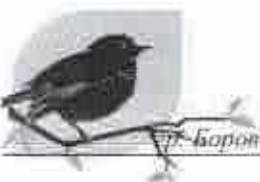
4. Подходи

4.1. педагогически:

- ситуационен;
- игрови;
- позиционен;
- проектен;

4.2. психологически:

- личностно-ориентиран;
- индивидуален;
- субект – обект;

ДЕТСКА ГРАДИНА
„СЛАВЕЙЧЕ” – ГР. БОРОВО

гр. Борово, обл. Русе, ул. Св.св. Кирил и Методий" № 2 тел. 08140 27-30 e-mail: info-1820004@edu.mon.bg

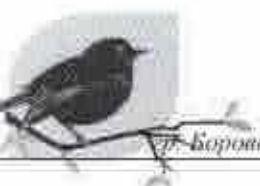
- субект – субект;

III. ДЕЙНОСТИ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ

В програмата са предвидени следните дейности

- проучване и анализ на потребностите от иновативни инструменти за формиране на демократични ценности и социални умения сред най – малките;
- организиране и провеждане на дейности, свързани с гражданското образование;
- процес на оценка на резултатите и обсъждане с партньорски организации;
- тестване и оценка на изработени методически материали и обратна връзка;
- включване в национални семинари и уъркшопи, организирани от детската градина или НПО;
- участие, разпространение, използване на проектните резултати по програмата;

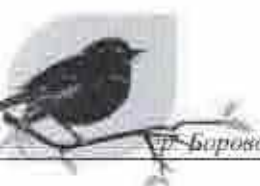
Мерки	Срок	Отговорници	Област на компетентност	Резултати: знания, умения и отношения в резултат на обучението на детето
1.Определяне на екипи по ГО	М. октомври	Директор; педагози; Обществен съвет	Ценностите в живота и в личностното развитие; Междоличностни отношения	Детето осъзнава собствената си ценност и уникалност и тази на другите хора; умее да открива и описва прилики и разлики с другите хора
2.Провеждане на срещи и разговори със семейството.	В определените по дати родителски срещи за всяка възрастова група	Педагогически екипи по възрастови групи	Превенция на агресията и асоциалното поведение; Социална политика, справедливост и солидарност	Овластяване от детето на социално-когнитивни и емоционални механизми на междоличностно облуване. Постигане на социална реализация на децата, социална възпитаност, социални умения и качества
3.Обследване социалния статус на детето, заедно с родителите	Определени от ЗПУО и др. наредби и нормативни изисквания	Педагози и Родителска общност	Социални потребности и интереси; Междоличностни отношения; Социална среда	Утвърждаване на позициите, че семейството и семейната среда са значим фактор за социално развитие на детето. Постигане на социална

ДЕТСКА ГРАДИНА
„СЛАВЕЙЧЕ” – ГР. БОРОВО

Гр. Борово, обл. Русе, ул. Св. св. Кирил и Методий" № 2 тел. 08140 27-30 e-mail: info-1820004@edu.mon.bg

				реализация на децата, социална възпитаност, социални умения и качества. Съхраняване и предаване на социалния опит, познания и умения от поколение на поколение чрез фолклор, народни приказки, игри, литература, музика, обичаи, традиции, изкуство и др.
4. Провеждане на интерактивни занимания при всеки удобен момент	Постоянен	Педагогически екипи по възрастови групи	Обогатяване и осъзнаване на детските емоции	Демонстрира основни умения за съприживяване на чувства и емоции; Изразява емоциите си; Проявява разбиране спрямо другите и разбира значението на общуването
5. Планиране на образователно съдържание по гражданско образование в различни моменти от дневната организация	Постоянен	Педагогически екипи по възрастови групи	Социална среда; Познавателни и социални знания, умения, отношения и опит;	Проследява се формирането обогатяването и проявите на социални компетенции у децата; Процес за изграждане на система от социални умения и качества у децата чрез ефективни стратегии за подкрепа на детското социално развитие по посока: емоционално-социална удовлетвореност на децата в детската група, подобряване на уменията им за общуване и усвояване на социално-поведенчески норми, проява на социални качества и умения; Подпомага се развитието на индивидуалните възможности на всяко дете в групата, но и приучването му към живот с другите в цялостния процес на социализация
6. Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти	Постоянен	Педагогически екипи по възрастови групи	Права на детето; Права на човека; Идентичност и различия в обществото	Да се повиши професионалната компетентност на педагогическите специалисти, да се стимулира новаторство и творческа изява в областта на гражданско образование,

ДЕТСКА ГРАДИНА
„СЛАВЕЙЧЕ” – ГР. БОРОВО

Гр. Борово, обл. Русе, ул. Св. св. Кирил и Методий № 2 тел. 08140 27-30 e-mail: info-1820004@edu.mon.bg

				да се популяризира добрия педагогически опит и да се създават условия за саморазвитие и самоусъвършенстване на детската личност чрез опита на педагозите
7. Стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения в областта на технологиите, изкуствата, образованието	Постоянен	Педагогически екипи по възрастови групи	Формиране на социални умения и гражданственост в условията на детската градина; Демократично гражданство	Допълнителни форми: 1. <i>Организиране на кътове по групи под наслов: „Пещата, които харесвам”;</i> „Това сме ние, децата от гр...” „Звездички, Мики Маус.” „Какво правят децата заедно?” „Едниакви и различни” 2. <i>Провеждане на изложби, тренинги, практикуми с участие на деца и родители.</i> 3. <i>Организиране на празници и развлечения:</i> „Ден на Земята” „Приятелите сме ние” „Ден на България” – 3-ти март „Как празнуват хората по света” 4. <i>Провеждане на състезания между групите</i> „Заветите на Ботев и Левски” „Какво е приятелството” „Събеседник по желание” – гостуващия 5. <i>Изработване на табла и пана:</i> „Правила на групата” „Монте права, отговорности и задължения” „Какво е за нас България” „Нашите детски добрини”

ДЕТСКА ГРАДИНА
„СЛАВЕЙЧЕ” – ГР. БОРОВО

Гр. Борово, обл. Русе, ул. Св. св. Кирил и Методий № 2 тел. 08140 27-30 e-mail: info-1820004@edu.mon.bg

Образователната дейност включва:

- образователни ситуации с тематична, гражданска и социална насоченост;
- допълнителни форми на педагогическо взаимодействие според потребностите и интересите на децата;
- видео обучение проведено от специалисти;
- интерактивни игри с учители и родители;

Консултативната дейност включва:

- консултиране на учители за особеностите и потребностите на децата от предучилищна възраст и предоставяне на методическа подкрепа за реализиране на гражданско образование в детската градина;
- консултиране, подкрепа и мотивиране на родителите, учителите и лицата, които полагат грижи за децата със социални проблеми и проблеми в общуването, за да се открият възможности за активен образователен процес;

Практическата дейност включва:

- разработване и реализиране на проектни дейности;
- уъркшоп и практикум с неправителствени организации;

V. АНАЛИЗ НА РЕАЛНАТА СИТУАЦИЯ

Образованието за гражданско образование е възможна реалност, защото в нашата детска градина се работи в приоритетни насоки:

1. Детската градина да въвежда детето от относително изолирана семейна среда в сложния свят на различните социални взаимодействия и подпомага приспособяването му към този свят;
2. Детската градина да подпомага изграждането на началната идентичност на младия човек, като част от семейството, детската група, училището, като жител на дадено населено място и най – вече като Българин.
3. В детската градина детето да усвоява знания и умения за ориентация в по-широкия свят, формира ценностна система, която му позволява да изработва и изпробва първи свои собствени позиции и съждения;

ДЕТСКА ГРАДИНА
„СЛАВЕЙЧЕ” – ГР. БОРОВО

Гр. Борово, обл. Русе, ул. Св.св. Кирил и Методий” № 2 тел. 08140 27-30 e-mail: info-1820004@edu.mon.bg

4. Провежда се подготовка за ефективно социално общуване, за усвояване на взаимодействието с връстниците и възрастните, за преодоляване на собствената егоцентричност.
5. Практически чрез дейности и игри се обсъждат и решават реални проблеми, усвояват се правила и норми на поведение и отношение.

Изграждане на позитивен психологически климат, чрез тренинги с учители и родители:

1. Създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения между всички участници в образователния процес;
2. Предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на агресията и асоциалното поведение в групата;
3. Работа със средата в която живее детето – семейство, децата в социогрупата;

Квалификация под формата на видеокурсове и семинари с учители и родители; Лекции

1. Създаване на условия за квалификация на педагозите и родителите;
2. Обогащане познанията на педагозите за приложение на ДООИ в педагогическия процес;
3. Обучителен панел, който включва: лекция на тема „Гражданска култура в училищната общност“ и дискусия по темата;

ИЗВОДИ. УСТОЙЧИВОСТ

1. Предложените теми и дейности са подходящи за интегрирано планиране и организиране на възпитателно – образователния процес, гледат у педагозите аргументираност и убеденост, че са новатори, че имат творческо съвременно мислене, че възпитават личности с отношение, поведение, позиция.
2. Реализира се конструктивно, социално участие и на родителите в процеса на образование.
3. Осъществява се педагогическата ни идея за утвърждаване на система от ценности във възпитанието и обучението на децата.

ДЕТСКА ГРАДИНА
„СЛАВЕЙЧЕ” – ГР. БОРОВО

гр. Борово, обл. Русе, ул. Св.св. Кирил и Методий” № 2 тел. 08140 27-30 e-mail: info-1820004@edu.mon.bg

Настоящата програма е приета на заседание на Педагогическия съвет с Протокол № 1 15.09.2025 г. Програмата се актуализира в началото на всяка учебна година и при настъпили промени в нормативните актове, ако Педагогическият съвет прецени, че спецификата на образователно – възпитателния процес налага това.

Програмата за предоставяне на равни възможности за гражданско образование на децата се намира и в информационните къртове за учители по групи.